

Möten med motstånd. Kultur, klass, kropp på vårdcentralen

Ingrid Fioretos

Fil Dr, forskare, Institutionen för kulturvetenskaper, Lunds universitet, Biskopsgatan 7, 223 63

Lund. E-post: ingrid.fioretos@kultur.lu.se.

Bakgrund

I denna etnologiska avhandling möter vi personal på en vårdcentral i en stadsdel i Malmö och får följa deras strävan att hitta möjliga behandlingsformer för de *komplexa patienterna*. Det är patienter som söker vård för smärta, oro och ångest, men symtomen de uppvisar är ofta diffusa och det är svårt för vårdpersonalen att hitta någon medicinsk förklaring till deras besvär. Syftet är att studera hur personal i mötet med dessa patienter förhandlar och förstår patienternas kroppsliga symtom. Vilka strategier utformas för att hantera mötet med de komplexa patienterna? Avhandlingen handlar vidare om de förväntningar som finns i dagens samhälle på att individen skall vara reflexiv, flexibel och ha förmåga att själv ta ansvar för att leva ett liv i hälsa och varför det kan vara svårt att leva upp till detta mål.

Metod

Avhandlingen är en kvalitativ studie som med observationer, intervjuer och samtal studerar vardagliga praktiker på en vårdcentral och analyserar dess konsekvenser. Arbetet på vårdcentralen har följts under nio månader och bygger på sammanlagt 230 observerade mötessituationer mellan vårdgivare och patient under 2001 och 2006. I materialet finns läkare, distriktssköterska, sjuksköterska, undersköterska, barnmorska, kurator, sjukgymnast, hälsokommunikatör och patienter representerade.

Slutsatser

Avhandlingen handlar om hur kultur, klass och kropp uttrycks och uppfattas på en vårdcentral. Personalen uppmanar de komplexa patienterna att själva ta ansvar för sin situation, men att samtidigt ta detta ansvar på rätt sätt. Patienterna utbildas till att både vilja och välja att leva hälsosamma liv, även om deras livssituation i övrigt upplevs som svår. I den hälsoinformation som ges finns moraliska undertoner som bygger på en lång tradition av en medicinsk syn på kropp och hälsa. Genom att analysera mötet utifrån kulturanalytisk teori kan de färdiga mallar och kategoriseringar som vårdpersonalen ofta använder i mötet med patienterna brytas upp och ifrågasättas. Avhandlingen erbjuder ett försök att visa att det finns andra möjliga sätt att förstå vad som händer i mötet mellan personal och patienter på en vårdcentral och varför vissa patienter inte svarar på den behandling som ges.